

Duminica a douăzeci și șaptea după Rusalii

CUVÂNT AL SFÂNTULUI IERARH DOSOFTEI

(...) Domnul Hristos, cum s-a suit în ceruri cu două ființe, ființa să chiamă lătimește *substanție*, grecește *usia*, rumânește *ființă*.

Că ființă este un lucru ce este. Deci toată lumea cea de sus și ceastă de gios întâi nu era și din neființă le-au făcut Dumnădzău în ființă, adecă le-au făcut de sânt. Noi încă atunci când cugetăm să facem ceva meșteșug, de-l facem, el este, de nu-l

facem, el nu este. Însă omul este pre lume ființă mai de-a hirea, căce că-I cugetătoiu și cuvântăreț și cunoscător și volnic a face bine și slobod. Toate le are de la Dumnădzău

Grafică realizată de
Maria Gheorghiu

fiind cu ființa mai presus de toată ființa, căce că svinția au făcut toată ființa și firea tuturor și le-au dat a fi din ce nu era și le-au dăruit și a trăi. Acela milostivul Dumnădzău au împreunat ființa sa cea dumnădzăiască, cu ființa noastră ceastă omenească, că s-au născut svinția sa de s-au făcut om deplin în ființă îndeplină, în sfat și în fire, și s-au făcut unul staul în două ființe de firi întregi. Cu acele îmbe firi și ființe au zburat la părintele său ce l-au născut din ființa sa, părintele fără maică, mainte de toți vecii și toată .

(continuare în pagina 2)

UN AN DE LA PROCLAMAREA CANONIZĂRII SFÂNTULUI IERARH DOSOFTEI

În ziua de 14 octombrie, s-a împlinit un an de când în Catedrala mitropolitană din Iași a avut loc proclamarea canonizării **Sfântului Ierarh Dosoftei, Mitropolitul Moldovei**. Acest eveniment s-a desfășurat anul trecut în timpul Sfintei Liturghii arhieresti din ziua de 14 octombrie.

Sfântul Ierarh Dosoftei este sărbătorit în calendarul creștin-ortodox, în această săptămână, **miercuri, 13 decembrie**.
(Detalii în pagina 3)

DIN CUPRINS:

- ◆ CUVÂNT AL SFÂNTULUI IERARH DOSOFTEI 2
- ◆ MĂNĂSTIREA PROBOTA 2
- ◆ UN AN DE LA CANONIZAREA SF. IERARH DOSOFTEI 3

EVANGHELIA DUMINICII

TĂMĂDUIREA FEMEII GÂRBOVE (LUCA XIII, 10-17)

10. Și învăța Iisus într-una din sinagogi sâmbăta.

11. Și iată o femeie care avea de optsprezece ani un duh de neputință și care era gârbovă, de nu putea să se ridice în sus nicidecum;

12. Iar Iisus, văzând-o, a chemat-o și i-a zis: Femeie, ești dezlegată de neputința ta.

13. Și și-a pus mâinile asupra ei. Și ea îndată s-a îndreptat și slăvea pe

Dumnezeu.

14. Iar mai-marele sinagogii, mâniindu-se că Iisus a vindecat-o în zi de sâmbătă, răspunzând, zicea mulțimii: Șase zile sunt în care trebuie să se lucreze; venind deci într-acestea, vindecați-vă, dar nu în ziua sâmbetei !

15. Iar Domnul i-a răspuns și a zis: Fățarnicilor ! Fiecare dintre voi nu dezleagă, oare, sâmbăta boul său,

sau asinul de la iesle, și nu-l duce să-l adape ?

16. Dar aceasta, fiică a lui Avraam fiind, pe care a legat-o satana, iată de optsprezece ani, nu se cuvenea, oare, să fie dezlegată de legătura aceasta, în ziua sâmbetei ?

17. Și zicând El acestea, s-au rușinat toți cei ce erau împotriva Lui, și toată mulțimea se bucura de faptele strălucite săvârșite de El.

CUVÂNT AL SFÂNTULUI IERARH DOSOFTEI

La acela au zburat svinția sa cu slavă, după ce s-au născut pre pământ fără tată din ficioară precurată și preasvântă și aleasă din toată lumea, iubită Părintelui, maică fiului său celui iubit. Și șeade de-a laturea în scaunul dumnădzăirii sale cu Părintele, omul Hristos Dumnădzău (...)

...Cum firea noastră, ce era scăpată și cădută de la cinste, acum s-au rădicat a avea adecă vederat de să vede, că mai sus decât toate nalturile și decât toate cinstile s-au suit și s-au înălțat pentru Domnul Hristos, că sfinția-sa s-au pogorât de la părintele nedespărțât, de-au venit pre pământ născându-să din svânta ficioară, om deplin, firea noastră cea lipsită și neputincioasă și slabă și ticăloasă; de lipsă, foame, sete, osteneală, boală și durere, streinătate și nemilă, toate acestea le-au suferit naltul Dumnădzău, pentru noi, cei căduți, că noi acestea nu le aveam di n-am fi greșit. Și încă și-n suflet eram morți, că eram depărtați de darul lui Dumnezeu. Iară acmu mai mult ne-au dăruit Dumnădzău, smerindu-să svinția sa cu a noastră neputință de miserătate. Mai mult ne-au dăruit, că firea noastră o au suit de-au pus alătura în scaun cu părintele.

(Dosofoți, *Parimiile preste an. Fragmente teologico-filosofice*)

Localitatea Probota fostă comună până în anul 1968, când după noua împărțire administrativă devine sat arondat comunei Dolhasca, județul Suceava, este o așezare amplasată în sud-estul Județului Suceava, cu un trecut istoric glorios care-i conferă și astăzi statutul de veche cetate.

Cel mai reprezentativ edificiu al localității îl reprezintă Mănăstirea Probota ctitorie a voievodului moldovean Petru Rareș, ridicată de către acesta în anul 1530. Redăm succint prezentarea realizată de dl profesor de istorie – STUPCANU PETRU LAZĂR, care, ca un bun cunoscător ne introduce în detalii: *"După cum atestă documentele vremii, Mănăstirea Sf. Nicolae din Poiană exista deja la data de 2 iulie 1398. La acea epocă, domnul Ștefan I Mușat a donat mănăstirii două sate: Bodești și Tătăruși. Mănăstirea era probabil localizată undeva în pădure, între râul Șomuz și pârâul Pobratii. Pentru motive necunoscute în timpul secolului al XV – lea, mănăstirea a fost mutată în vale, lângă pârâu. Această schimbare de amplasament a fost atribuită lui Ștefan cel Mare."*

Ruinele Probotei Vechi, descoperite cu mult timp în urmă, au fost investigate abia în anul 1973. Săpăturile arheologice au demonstrat că pe același amplasament au fost construite două biserici. Un document din 16 aprilie 1527 menționează că Petru Rareș „construise, decorase și sfințise” deja o biserică în incinta Mănăstirii Probota, dar arheologii nu au găsit nici o mărturie pentru a corobora aceste informații. Se poate ca această biserică să fi fost construită pe amplasamentul Probotei Vechi. Este de asemenea posibil ca cea de a doua biserică a Mănăstirii Probota Veche, mai elegantă, să nu fi fost niciodată terminată de către Ștefan cel Mare, finalizarea acesteia fiind, mai târziu, opera lui Petru Rareș.

În 1510, acesta a decis construirea unei biserici pentru instituția monastică deja existentă a Probotei. Dat fiindcă Probota Veche era situată într-o zonă predispusă alunecărilor de teren, domnul

a decis transferarea întregului complex mănăstiresc în altă parte. Localizarea aleasă, de această dată pe teren ferm, era cam la 200 m vest de fosta mănăstire. Petru Rareș a conceput această nouă biserică drept locaș de veci pentru familia sa. Aici se află mormintele domnitorului Petru Rareș, a soției sale Elena, „fiica lui Despot țarul”, a lui Ștefăniță, fiul lui Rareș ca și alte 15 morminte ale unor mari boieri ca Frățian, pârcălab de Neamț, Hâra, pârcălab de Hotin, Petru Vartic, portar al Sucevei și hatman, Vasilca, fiica lui Ion Stroici, etc.

Pe zidul dinspre sud, în dreapta ușii de intrare se află inscripția (pisania) în limba slavonă, cu următorul conținut:

"Cu vreama Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sfântului Duh, iată eu, robul Stăpânului meu Iisus Hristos, Io Petru Voievod, cu mila Lui Dumnezeu domn al țării Moldovei, fiul lui Ștefan Voievod cel Bătrân, a binevoit domnia mea cu buna mea voie în al 4-lea anal stăpânirii (mele) împărătești, a zidi acest hram întru numele Arhireului făcător de minuni Nicolae, fiind egumen chir Grigore în anul 7038 (1530)."

Mănăstirea este împărțită în cinci încăperi mari: pridvorul (pentru prima dată închis), pronaosul, gropnița (camera mormintelor), naosul și altarul. Arhitectura îmbină mai multe stiluri: moldovenesc, gotic, baroc, neorenaștere.

Când Mănăstirea Probota a fost inclusă în Lista Patrimoniului Mondial, frescele interioare originale erau în mare parte acoperite de repictări, iar cele exterioare erau încă vizibile doar ca urme..

Picturile originale redescoperite ale Probotei sunt de o calitate artistică excepțională, formând un ansamblu armonios în cele cinci încăperi.

Între 1992 și 2001, UNESCO, sprijinit financiar de Fondul Japonez pentru Încredere, în colaborare cu Ministerul Culturii din România și Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, a desfășurat la Probota lucrări exhaustive de restaurare. S-au restaurat cu scrupulozitate frescele interioare și exterioare, precum și iconostasul bisericii. S-au efectuat lucrări de reparație, s-au înlocuit ferestrele și s-a instalat un nou sistem de încălzire. Ruinele mai multor clădiri mănăstirești necunoscute anterior au fost descoperite prin săpături arheologice, iar vestigiile au fost consolidate și parțial expuse spre vizitare. Mănăstirea Probota a rezistat vremurilor mai mult de 450 de ani și, după o muncă asiduă, a redevenit una din perlele arhitecturii artei și arhitecturii românești."

Anca-Mihaela Fasolă

În ziua de 14 octombrie, s-a împlinit un an de când în Catedrala Mitropolitană din Iași a avut loc, proclamarea canonizării Sfântului Ierarh Dosoftei, în timpul Sfintei Liturghii arhieresti din ziua de 14 octombrie, liturghie oficiată de către PF Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, împreună cu IPS Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, IPS Panteleimon, Mitropolit de Veria, Nausa și Kampania, și cu numeroși ierarhi din Sinodul Bisericii noastre. Sfântul Ierarh Dosoftei este sărbătorit în calendarul creștin-ortodox, în această săptămână, miercuri, 13 decembrie.

Sărbătoarea aceasta a Sfântului Ierarh Dosoftei are o semnificație deosebită, fiind canonizat chiar în aceste ținuturi în care fusese mitropolit. Sf. Dosoftei

s-a născut la Suceava, în anul 1624, în preajma sărbătorii Sfântului Dimitrie, primind din botez acest nume. A studiat mai întâi acasă, cu dascăli provenind din vreuna dintre mănăstirile Țării de Jos, apoi la Iași, probabil la Colegiul de la "Sf. Trei Ierarhi", înființat în timpul domnitorului Vasile Lupu. În acest colegiu a avut posibilitatea să studieze, după părerea lui Nicolae Iorga, gramatica, retorica, dialectica, aritmetica, muzica, geografia, astronomia și teologia. De aici s-a îndreptat spre Liuv, unde a studiat la Școala Frăției Ortodoxe "Adormirea Maicii Domnului". Aici a învățat, pe lângă ucraineană, limbile clasice (greaca și latina), slavona bisericească și polona, devenind unul dintre poligloții vremii. Revenit în Moldova, alege calea ascetică și se călugărește la Mănăstirea Probota.

În 1686, în urma campaniei de retragere din Moldova, soldații polonezi au luat printre ostatici și pe mitropolitul, care deținea și moaștele Sfântului Ioan cel Nou de la Suceava, de teama profanării acestora.

Aflat în Polonia, el a sperat mult timp că se va putea întoarce în Moldova, în urma unei victorii definitive a creștinilor împotriva turcilor. Această perioadă a vieții sale a fost una plină de greutate și lipsuri. A rămas până în ultima clipă a vieții devotat Ortodoxiei, într-un context în care presiunile și propaganda greco-catolică erau fără scrupule. De asemenea, a inventariat cu grijă toate odoarele răpite de poloni, pentru a nu li se pierde urma. Efortul său a fost, din păcate, zadarnic, întrucât, după trecerea în împărăția dreptilor, acestea s-au risipit. Moaștele Sfântului Ioan cel Nou au rămas în Polonia până în 1783. Cu toate greutățile îndurate, și-a continuat activitatea de traducător. Departate de țară, Mitropolitul Dosoftei a trecut la cele veșnice la 13 decembrie 1693. Marele cărturar și devotatul ierarh Dosoftei a fost înmormântat la Biserica "Nașterea Domnului" din Zolkiew, astăzi în Ucraina.

A consemnat Vasilica Onofrei

SLUJBĂ DE POMENIRE ÎNTRU ZIDIREA NOASTRĂ

La împlinirea a opt ani de la trecerea la cele veșnice a marelui duhovnic, părintele Cleopa Ilie, consiliul și comitetul parohial al Parohiei Toma Cozma au organizat o slujbă de pomenire la care, alături de părintele paroh Mihai Mărgineanu, au participat cinci preoți invitați: Arhim. Dosoftei, Mare Eclesiarh al Catedralei Mitropolitane, stareț al obștei slujitorilor Catedralei și Exarh al Mănăstirilor din județul Iași, care a condus oficiul religios, Ierom. Hrisostom, duhovnicul mănăstirii Sf. Atanasie Podgorie Copou, Ierom Mercurie, slujitor la Mănăstirea Golia, Ierom Arsenie, iconomul Mănăstirii Cetățuia, Părintele Aurel Mărgineanu preot paroh la Biserica Sf. Gheorghe, de la Cimitirul Eternitate.

La sfârșitul slujbei de pomenire, Părintele Arhim. Dosoftei a ținut un frumos cuvânt de evocare a părintelui Cleopa. Programul comemorativ s-a încheiat cu vizionarea documentarului "Prieten al sfinților și duhovnic al credincioșilor" despre viața și activitatea marelui duhovnic de la Sihăstria. Adresăm mulțumiri membrilor consiliului și comitetului parohial care au oferit colăcei și gustările tuturor credincioșilor prezenți la această slujbă de pomenire pentru zidirea noastră sufletească.

În aceeași zi, la slujba de pomenire oficiată la Mănăstirea Sihăstria, I.P.S. Mitropolit Daniel, a evidențiat la Părintele Cleopa *"în mod deosebit trei mari virtuți: Prima este credința ortodoxă binecunoscută și apărută de el prin cunoașterea temeinică a Sfintei Scripturi și a lucrărilor teologice ale Sfinților Părinți. În al doilea rând, părintele Cleopa rămâne în memoria noastră cu chipul său luminos de om al rugăciunii. A arătat o râvnă deosebită și neconținută pentru viața liturgică. [...] Era un mare dascăl al rugăciunii, un mare trăitor al rugăciunii. Foarte adesea, părintele Cleopa tâlcuia învățătura despre rugăciune a Sfinților Părinți pe care o confirma cu experiența sa personală în Biserică. În al treilea rând, părintele Cleopa a arătat foarte multă dragoste părintească față de viețuitorii din mănăstiri, față de toți credincioșii care veneau la el sau la mănăstire. [...] Cu cât trece timpul mai mult, cu atât simțim și mai mult lipsa lui de mare sfătuitor, de mare rugător și de om de mare ascultare în Biserică."*

Nădăjduim ca Bunul Dumnezeu și rugăciunile Părintelui Cleopa să ne ajute să organizăm și pe viitor astfel de evenimente creștinești deosebite.

Roxana Aioanei

În această mănăstire a exersat și "meșteșugul" traducerii de texte în limba română. Calitățile intelectuale și duhovnicești deosebite l-au recomandat astfel pentru cele mai înalte slujiri bisericești.

Epumen al Mănăstirii Probota, a fost chemat în 1658 la înalta slujire a arhieriei, fiind numit Episcop de Huși, iar un an mai târziu a trecut în scaunul vlădicesc de la Roman. După o păstorie de 11 ani la Roman, în 1671 a ajuns în scaunul de Mitropolit al Moldovei.

În ciuda vremilor "nepășnice pentru țară", cu dese schimbări de domni și năvăliri străine, Mitropolitul Dosoftei și-a desfășurat cu un devotament deosebit activitatea pastorală, fapt ce reliefează marea sa dragoste pentru Biserica Ortodoxă și credincioșii săi. Cu ajutorul lui Nicolae Milescu, Mitropolitul Dosoftei a obținut de la patriarhul Ioachim al Moscovei o tiparniță nouă, cu ajutorul careia a tipărit cele mai multe dintre lucrări. Toată viața mitropolitului a fost o trudă neîncetată pusă în slujba poporului și a limbii românești, traducând și versificând diferite cărți de zidire duhovnicească.

Declarația comună a Papei Benedict al XVI-lea și a Patriarhului Ecumenic Bartolomeu

Această întâlnire frățească care ne aduce împreună pe noi, Papa Benedict al Romei și Patriarhul Ecumenic Bartolomeu, este lucrarea Domnului și este în mod cert, un dar. Aducem mulțumiri Creatorului a toate cele bune, care ne oferă posibilitatea ca în rugăciune și dialog să exprimăm bucuria pe care o trăim ca frați și să ne reinnoim angajamentul de a căuta deplina comuniune. Acest angajament vine cu voia Domnului și din responsabilitatea noastră ca Păstori în Biserica lui Hristos. Fie ca întâlnirea noastră să fie un semn și o încurajare pentru noi de a împărtăși aceleași sentimente și aceleași atitudini de fraternitate, cooperare și comuniune în lucrarea carității și în adevăr. Sfântul Duh ne va ajuta să pregătim marea zi a restabilirii deplinei unități, oricând și oriunde va voi Domnul. Atunci vom putea cu adevărat să ne bucurăm.

1. Ne-am amintit cu recunoștință de întâlnirile venerabililor noștri predecesori, binecuvântați de Dumnezeu, care au arătat lumii nevoia urgentă de unitate și care au trasat căi sigure pentru obținerea ei, prin dialog, rugăciune și prin viața de zi cu zi a Bisericii. Papa Paul al VI-lea și Patriarhul Atenagora I au mers ca pelerini la Ierusalim, în locul unde Domnul Iisus Hristos a murit și a înviat pentru mântuirea lumii și apoi s-au întâlnit iarăși aici în Fanar și în Roma. Ei ne-au lăsat o declarație comună care evidențiază faptul că dialogul sincer în caritate trebuie să susțină și să inspire orice relație dintre indivizi și dintre Biserici. Dialogul trebuie să fie zidit pe temelia „fidelității față de Unul Domn Iisus Hristos și pe respectul reciproc față de propriile tradiții” (Tomos Agapis, 195). Nu am uitat, de asemenea, vizitele reciproce ale Papei Ioan Paul al II-lea și Patriarhului Ecumenic Dimitrios I. În cursul primei vizite ecumenice a Papei Ioan Paul al II-lea a fost anunțată înființarea Comisiei Mixte pentru Dialogul Teologic dintre Biserica Romano-Catolică și Biserica Ortodoxă. Acest fapt a condus ca Bisericile noastre să aibă scopul declarat al restabilirii comuniunii depline.

În ceea ce privește relațiile dintre Biserica Romei și Biserica Constantinopolului, nu putem să nu ne aducem aminte de actul eclezial solemn de ștergere a amintirii celor două anateme care timp de secole au avut un efect negativ asupra Bisericilor noastre. Nu am beneficiat încă de toate consecințele pozitive care pot să provină din acest act pe drumul nostru către unitate. Comisia Teologică Mixtă trebuie să aducă aici o contribuție importantă. Rugăm pe credincioși să ia în mod activ parte în acest proces, prin rugăciune și prin gesturi semnificative.

2. Cu prilejul Sesiunii plenare a Comisiei Mixte Teologice care s-a desfășurat recent la Belgrad mulțumită ospitalității generoase a Bisericii Ortodoxe Sârbe, ne-am exprimat bucuria adâncă pentru reluarea dialogului teologic, întrerupt pentru câțiva ani din cauza unor diverse dificultăți. Acum Comisia a putut să lucreze cu hărnicie într-un spirit de prietenie și cooperare. În tratarea subiectului „Sinodalitate și Autoritate în Biserică” la nivel local, regional și universal, Comisia a inițiat o fază de studii asupra consecințelor eclesiologice și canonice a naturii sacramentale a Bisericii. Aceasta ne va permite în viitor să ne referim la unele dintre principalele probleme care au rămas încă nerezolvate. Ne angajăm să oferim sprijin constant, ca și până acum, lucrării încredințate acestei Comisii și ne rugăm pentru membrii ei.

3. Ca Păstori, am reflectat mai întâi, asupra misiunii de a proclama Evanghelia în lumea de astăzi. Această misiune: „mergând, învățați toate neamurile” (Mt 28, 19), este astăzi mai actuală și mai necesară ca oricând, chiar în țările cu tradiție creștină. Mai mult, nu putem ignora secularizarea crescândă, relativismul, chiar nihilismul, în mod special în lumea Occidentală. Tradițiile noastre reprezintă pentru noi un patrimoniu care trebuie să fie în mod continuu împărtășit, propus și interpretat. De aceea trebuie să întărim cooperarea noastră și mărturia noastră comună înaintea lumii.

(Sursa: www.trinitas.ro)

(Continuare în numărul viitor)

IMPORTANT

◆ **Pentru a putea susține acțiunile umanitare și manifestările tradiționale legate de Sfintele Sărbători, începând din această duminică parohia a deschis lista de donații, care vor ajuta pe Moș Crăciun să ne poată face mici surprize tuturor.**

◆ **Ca și în ceilalți ani, lângă Bradul de Crăciun din biserică se vor putea pune și pachete cu haine și alimente. De asemenea, urmare Apelului Sfintei Mitropolii, din această duminică la Pangarul parohiei organizăm colecta de fonduri pentru proiectele sociale.**

◆ **Pentru a preveni aglomerarea preoților în preajma Nașterii Domnului, când se merge cu Ajunul Crăciunului, apelăm la creștinii noștri pentru a se spovedi în această perioadă, respectiv până în 17.12.2006**

◆ **Recomandăm creștinilor a se spovedi în zilele de marți, miercuri, joi, vineri și sâmbătă, conform programului anunțat, iar duminica, la Sfânta Liturghie să primească Sfânta Împărtășanie.**

Și în acest an, conform tradiției consacrate, adresăm copiilor și tinerilor din parohia noastră invitația de a se înscrie la cursul gratuit de învățare a colindelor românești, pe care-l organizează parohia noastră pentru a întâmpina cum se cuvine Slăvitul Praznic al Nașterii Domnului.

Ședințele au început luni, 4 decembrie. Cei interesați se mai pot alătura încă grupelor de colindători (formate din copii, elevi, studenți și tineri) participând la următoarea ședință care va avea loc astăzi 10 decembrie, la ora 17.00, la Căsuța filantropică din incinta Bisericii Toma Cozma.

Înscrierile se fac la doamna profesor **Simona Casian, tel. 0728 030 038 sau la Oficiul parohial, tel. 211 273**